

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет технології виробництва і переробки продукції тваринництва
Кафедра технологій дрібного тваринництва

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти

Бакалавр

на тему: «Аналіз технології вирощування кросу Кобб-500 в умовах ТОВ
«Агро-Овен» Дніпропетровської області»

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною програмою Технологія
виробництва і переробки продукції тваринництва
спеціальності 204 Технологія виробництва і
переробки продукції тваринництва
ступеня вищої освіти бакалавр
групи 204ТВППТбд_31
Товстоп'ят Д.І.
Керівник: Світлана Усенко
Рецензент: Лариса Кузьменко

Полтава – 2022 року

Зміст

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ	6
1.1. Основні породи та кроси м'ясної птиці, що розводиться в Україні	6
1.2. Технологія виробництва м'яса бройлерів	11
1.3. Проблеми та недоліки технології вирощування бройлерів	15
РОЗДІЛ 2. МАТЕРІАЛ І МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ	17
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	19
3.1. Загальна характеристика ТОВ «Агро-Овен»	19
3.2. Технологія вирощування та використання батьківського стада птиці кросу Кобб 500 в умовах ТОВ «Агро-Овен»	24
3.2.1. Продуктивні показники батьківського стада птиці кросу Кобб 500	26
3.2.2. Технологія вирощування ремонтного молодняку	27
3.2.3. Характеристика та система утримання батьківського стада кросу Кобб - 500	29
3.2.4. Годівля курей батьківського стада	33
3.2.5. Характеристика продуктивних якостей курей батьківського стада	38
3.2.6. Маса яєць	40
3.3. Економічна ефективність виробництва продукції в умовах ТОВ «Агро-Овен»	42
ВИСНОВКИ	45
ПРОПОЗИЦІЇ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	47

ВСТУП

У кожній державі, будь-якому суспільстві, сільське господарство займає провідне місце, оскільки зачіпає інтереси буквально кожної людини. Адже нині понад 80% фонду споживання формується за рахунок сільського господарства. Виробництво сільськогосподарської продукції є найпершою умовою існування людства.

Птахівництво являється галуззю сільського господарства по виробництву дієтичних і висококалорійних продуктів. Головна задача птахівництва – покращення виробництва високоякісних яєць і м'яса птиці до такого рівня, при якому забезпечується річна потреба їх у відповідності з науково обґрунтованими фізіологічними нормами [14, 18].

В наші дні Україна займає 40-е місце у світі з виробництва м'яса птахів, і 18-е з виробництва яєць. Згідно з науково обґрунтованими нормами споживання цієї продукції має становити 255 яєць і 17 кг м'яса птахів на душу населення на рік, але нині рівень реального споживання продукції птахівництва в нашій країні значно нижчий. У XXI ст. птахівниками всесвітньовідомих компаній буде вирішуватися нове завдання — одержання екологічно чистих продуктів харчування при застосуванні сучасних технологій і відповідного обладнання [17, 21].

Для зниження витрат кормів і підвищення ефективності їх використання організмом птахів вважається необхідним забезпечення цілого комплексу заходів. Використання збалансованих раціонів сприяє не тільки отриманню високих приростів живої маси, але й регулюванню складових частин м'яса: змінюється вміст вологи, рівень білків, хімічний склад. Вміст у м'ясі вітамінів, мінеральних речовин, амінокислот, жирних кислот та інших цінних речовин знаходиться в лінійній залежності від умов годівлі та утримання. Одним із шляхів підвищення економічної ефективності галузі та зниження затрат на корми для птахів є застосування нетрадиційних кормових засобів. Сучасне птахівництво має гостру потребу в мінеральних

добавках і, насамперед, у кальції, тому тривають дослідження у напрямку організації оптимальної годівлі птахів мінеральними речовинами [4].

Птахівництво — найбільш енергозатратна галузь сільського господарства. Особливо це проявляється при вирощуванні молодняка. Переваги технології вирощування птахів (курчат-бройлерів) з підвищеною щільністю посадки в перші тижні зумовлені тим, що на меншій площі значно полегшується підтримання оптимального температурного режиму при значній економії енергії, знижуються затрати праці пташниць.

Одним із факторів, що стримують подальше нарощування виробництва, є відсталість і зношеність матеріально-технічної бази птахівничих підприємств. Обладнання, яке фізично і морально застаріло, не дозволяє повною освоювати сучасні ресурсозберігаючі технології вирощування й утримання птахів. А тим часом саме ресурсозбереження є нині загальною тенденцією розвитку світового птахівництва. Високі затрати енергетичних і кормових ресурсів за експлуатації старого обладнання зумовлюють високу собівартість продукції птахівництва і низьку її конкурентноздатність [3, 11, 30].

Важливим фактором у забезпеченні переходу птахопідприємств на безвідходну технологію є якість робіт щодо проектування систем прибирання, транспортування та збереження посліду. Особливо важливим є дотримання на птахівницьких підприємствах комплексу заходів з профілактики інфекційних захворювань птахів, впровадження досягнень науки і передової практики та нарощування темпів рівномірного протягом року виробництва яєць і м'яса птиці.

Інтенсивне птахівництво висуває досить високі вимоги до біологічних і господарських якостей птиці – її продуктивності, життєздатності, тривалості використання і т.д. Птахівницьку галузь в Україні впевнено можна було назвати однією з найуспішніших та найприбутковіших вітчизняних галузей сільськогосподарського спрямування [2, 23].

Мета роботи - проаналізувати технологію вирощування батьківського стада птиці кросу Кобб-500 в ТОВ «Агро-Овен» Дніпропетровської області.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- провести аналіз літературних джерел за темою кваліфікаційної роботи;
- проаналізувати господарську діяльність ТОВ «Агро-Овен» Дніпропетровської області;
- проаналізувати технологія вирощування та використання батьківського стада птиці кросу Кобб 500 в умовах ТОВ «Агро-Овен»;
- визначити економічну ефективність виробництва продукції птахівництва в умовах ТОВ «Агро-Овен»;
- розробити пропозиції із удосконалення технології вирощування батьківського стада птиці кросу Кобб-500 у ТОВ «Агро-Овен».

Об'єкт досліджень – батьківське стадо птиці кросу Кобб-500.

Предмет дослідження – технологію вирощування батьківського стада птиці кросу Кобб-500 в ТОВ «Агро-Овен» Дніпропетровської області.

Відомості про обсяг і структуру роботи. Кваліфікаційна робота викладена на 48 сторінках комп'ютерного тексту, що включає такі розділи; «Вступ», «Огляд літератури», «Матеріали і методи досліджень», «Результати власних досліджень», «Висновки», «Пропозиції», «Список інформаційних джерел». Робота ілюстрована таблицями, рисунками. Список літератури налічує 31 джерел.

РОЗДІЛ 1

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1.1. Основні породи та кроси м'ясної птиці, що розводиться в Україні

В Україні, на жаль, нині відсутня власна племінна база для розведення м'ясної птиці - немає жодного племзаводу і племптахорепродуктора першого порядку. Є кілька племптахорепродукторів другого порядку, до яких щорічно завозять батьківські стада кросів з різних зарубіжних селекційних фірм. При цьому кроси часто міняються. Нещодавно найбільш поширеними були кроси “Кобб 500”, “Арбор Акрес”, “Росс 308”. Сьогодні в Україні найпоширенішими є 5 кросів різних селекційних фірм Європи та Росії, племінний матеріал яких зосереджений у 9 племптахорепродукторах другого порядку [20, 22].

Виходячи з аналізу результатів вирощування бройлерів різних кросів та даних конкурсних випробувань і рекламної інформації, кращими кросами є “Росс 308”, “Смена 4”, “Гібро ПН”. Жива маса бройлерів у віці 35 днів становить 1880–2018 г, у 42 дні — 2450–2478 г за конверсії корму на 1 кг живої ваги, відповідно, 1,59–1,66 кг і 1,71–1,73 кг. Від батьківського стада кросів “Арбор Акрес”, “Росс 308”, “Гібро ПН” можна одержати найвищу несучість (161–166 шт.), а отже, і найбільше добових курчат (131–134 голови), вихід м'яса від несучки становить 305–315 кг. Батьківські форми кросу “Смена 4” (Росія), який створено у 2002 році, мають високі показники з виведення молодняку (94,4%) і збереженості птиці на рівні 96,5% [19, 27].

Серед рекордних показників, яких досягають окремі господарства в останній період вирощування бройлерів, називають середньодобовий приріст на рівні 100 г. Аналіз динаміки щотижневого середньодобового приросту живої ваги бройлерів кращих кросів за нормативами фірм показав, що максимальний приріст у віці з 36 до 42 днів вирощування на рівні 92–98 г

можна одержати тільки від самців, а від самок — 69–74 г. У середньому щодо самців і самок цей показник не перевищує 86 г.

При створенні м'ясних кросів бралась до уваги мета отримання максимальної кількості м'яса високої якості в коротки строки з мінімальними витратами кормів і праці, теплової енергії та інших ресурсів. Для досягнення цієї мети використовувалось декілька м'ясо-яєчних і м'ясних порід [28, 31].

Перевагу віддали двом породам – плімутроку білому і корнішу. Відомі за їх участю дво-, три- та чотилінійні кроси, серед яких найбільш розповсюджені довгий час були Бройлер – 6, Гібро – 6, Бройлер – 8, Зміна, Сарма – 10.

Порода корніш. Створена в Англії в ХІХ на основі корнвалійських азіатських бійцівських курей (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Кури породи корніш

Птиця має високу живу масу з широкими, добре розвинутими грудними м'язами. Тулуб широкий і глибокий, голова середньої величини, вушні мочки червоні, шия середньої довжини із мало розвинутою гривною, спина широка, пряма, крила і хвіст невеликі, ноги міцні, жовті, з сильно розвинутими м'язами, дзьоб і шкіра – жовті, оперення біле. При схрещуванні

півні цієї породи передають нащадкам білий колір оперення і високі м'ясні форми тулуба, швидкий ріст і оперенність [5, 29].

Порода білий плімутрок

Виведені у середині XVII століття у США (штат Плімут) шляхом схрещування домініканських курей з кохінхінками, брамою та іншими породами. В Європу завезені у 1879 році (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Кури породи плімутрок

Птиця середніх розмірів, спокійного характеру, тулуб помірно довгий, відносно широкий і прямий прямокутної форми. Голова невелика, середньої ширини, гребінь листоподібний, дзьоб короткий, жовтий, мочки і сережки червоні продовгуваті, шия середньої довжини, міцна; груди широкі, глибокі, поперек пишно оперений, широкий, хвіст короткий, плюсни ніг середньої довжини, жовті, оперення щільно прилягає до тулуба. Колір оперення білий.

У відношенні до породи корніш жива маса м'ясних курей менша, але вони більш продуктивні і мають високу виводимість яєць (табл. 1.1.).

- вирощування бройлерів – жива маса в 42 – тижневому віці – 2474г, середньодобовий приріст 57,9 г, конверсія корму 1,72 кг\кг, забійний вихід – 71,3 %.

Крос Старборо (Starboro)

Селекція фірми Хаббард (Habbard Isa), Канада.

Продуктивні характеристики:

- батьківське стадо – вирощування ремонтного молодняка : жива маса у 18 тижні курочок – 1,840 кг, півників – 2,560 кг;

- доросле стадо – яйцenesучість – 182 шт, вивід курчат 86 %, збереженість за період 90 – 92 %.

- вирощування бройлерів – жива маса в 42 – тижневому віці – 2150г, середньодобовий приріст 57,9 г, конверсія корму 2,63 кг\кг, забійний вихід – 70,3 % [10, 16].

Крос Конкурент - 3

Селекція ГППЗ «Конкурсний», Росія

Продуктивні характеристики:

- батьківське стадо – вирощування ремонтного молодняка : жива маса у 18 тижні – 2,0 кг, збереженість за період 97 – 98 %.

- доросле стадо – яйцenesучість – 164 - 166 шт, вивід курчат 82 – 83 %, збереженість за період 95 %.

- вирощування бройлерів – жива маса в 42 – тижневому віці – 2500 - 2550г, середньодобовий приріст 57,9 г, конверсія корму 1,9 кг\кг, збереженість за період 97 – 98 % [16].

Конкурентоспроможність будь-якого бройлерного кросу визначається кількістю кілограмів м'яса, отриманого у розрахунку на курку батьківського стада. Дана ознака являє собою сумарний показник, при розрахунку якого використовується жива маса бройлерів, яка багато в чому залежить від генотипу півнів батьківської форми корніш та плодючості материнської форми — плімутрок.

Використання сучасних технологій дає змогу в бройлерному виробництві знизити строк відгодовування до 35 днів, забезпечити середньодобовий приріст понад 50 г за конверсії корму 1,75 кг та отримати на курку-несучку батьківського стада 230 кг м'яса бройлерів у забійній масі. [12, 25].

1.2. Технологія виробництва м'яса бройлерів

Подальший розвиток бройлерного виробництва та його рентабельність залежать від генетичного прогресу за такими напрямками: підвищення інтенсивності росту курчат і скорочення строків їх вирощування; удосконалення м'ясних форм курчат-бройлерів від розвитку яких залежить ефективність переробки тушок бройлерів; зниження витрат корму на кг приросту живої маси; підвищення рівня загальної резистентності.

Сучасне бройлерне виробництво базується на таких основних принципах: використання високопродуктивної гібридної птиці; вирощування бройлерів в пташниках, які обладнані засобами, що забезпечують повну механізацію і автоматизацію виробничих процесів та регулювання мікроклімату в залежності від віку птахів, високу ефективність праці; застосування ресурсозберігаючих технологічних прийомів; виконання виробничого процесу за технологічним графіком, який забезпечує ритмічне цілорічне вирощування бройлерів; застосування повнораціонних сухих комбікормів, які відповідають біологічним потребам птахів і дозволяють отримати високоякісну продукцію; суворе дотримання ветеринарно-санітарних правил.

Державною дослідною стацією птахівництва НААН запропонований енергозберігаючий режим вентиляції пташників залежно від режиму освітлення. Пропонується в період спокою птахів знижувати рівень повітрообміну в приміщенні на 20% порівняно з нормативним. Економія електроенергії становить до 10-12%. Годівлю курчат-бройлерів розділяють на два періоди: стартовий (1-28 діб) і фінішний (29 діб і старші). У перші 3-4 доби використовують спеціальні корми, які містять легкорозчинні поживні

речовини (нульовий раціон). На провідних бройлерних підприємствах нашої країни добре зарекомендував себе корм виробництва Бельгії “Galito” [26].

Технологія вирощування бройлерів передбачає постійний доступ птахів до корму. Але необхідно періодично (щотижня) контролювати рівень живої маси птахів. При вирощуванні бройлерів використовують також режими дозованої (контрольованої) годівлі. Термін вирощування курчат-бройлерів сучасних кросів максимально становить 6-7 тижнів (вік забою). Перед забоем птахи проходять так звану голодну витримку — 6-8 годин без корму при вільному доступі до води.

Для організації вирощування курей у птахівничих господарствах України використовують два основні способи утримання: в кліткових батареях та на підлозі. Дещо інтенсивнішою є система утримання курей в 3–4-ярусних кліткових батареях завдяки ефективнішому (у 2,5–3 рази) використанню приміщення пташника. На підлозі, зазвичай, утримують курей, яйця від яких ідуть на інкубацію, та птицю, що вирощують на м'ясо. За цієї системи густина посадки птиці на 1 м² площі підлоги порівняно невелика. У пташниках птицю утримують на глибокій незмінній підстилці, сітчастій або планчастій підлозі, з вигулами або без них. У промисловому птахівництві перевагу надають утриманню птиці без вигулів: за цієї системи в приміщеннях можна створювати штучний мікроклімат. Різновид вигульного утримання птиці на підлозі — літні польові табори [24].

Для утримання батьківського стада курей яєчного напрямку використовують комплекти обладнання КБР-2 та К-П-9. У комплект із двоярусними етажеркового типу клітковими батареями входять: бункер запасу сухих кормів, транспортер подачі корму в кліткові батареї, обладнання для прибирання посліду та електрообладнання. У батареях КБР-2 щільність посадки батьківського стада яєчних курей становить 7,6–6,5 голів/м² підлоги пташника. Кількість кліток у ярусі для приміщення завдовжки 96 м становить 31 шт. У кожній клітці — 30 курей і 3 півні. Місткість однієї батареї — 2046 голів. Конструкторами розроблений

досконаліший комплект обладнання К-П-9, який забезпечує посадку не менше 11 голів/м² підлоги пташника. Характеристика обладнання: кліткова батарея має такі габарити (з кормороздавачем): довжина — до 88 м, ширина — 1700–1900 мм, висота — не більше 2400 мм; для зменшення пошкоджуваності яєць після знесення та викочування їх на яйцезбиральний транспортер підніжні решітки покриті полімерним матеріалом; дверцята кліток решітчасті, розсувні; конструкція системи роздавання кормів передбачає очищення корму від домішок діаметром понад 12 мм; продуктивність транспортерів завантаження кормів у бункери кормороздавачів — не менше 2000 кг/год; бункери кормороздавачів вміщують не менше 200 кг комбікорму, мають пристрої, які запобігають його зависанню; кормороздавачі обладнані дозувальними робочими органами, які забезпечують можливість плавної зміни (за кожним ярусом окремо) кількості корму, що видається на погонний метр кормового фронту, — від 0,4 до 0,8 кг [8].

В Україні розроблено обладнання для підлогового утримання та вирощування бройлерів ОПБ-1. Організація-виробник — ВАТ “Завод “Ніжинсільмаш”. Обладнання призначене для комплексної механізації та автоматизації технологічних процесів у разі підлогового утримання бройлерів із годівлею сухими повнораціонними комбінованими кормами. Це обладнання виконує такі технологічні операції: прийняття, короткотермінове зберігання та роздавання в годівниці сухих комбікормів, подання води в напувалки, локальне обігрівання курчат у перший період вирощування.

До складу обладнання входять: бункер зовнішній з лінією завантаження комбікормів; роздавач сухих кормів із круглими годівницями; система напування з ніпельними напувалками; система локального обігрівання курчат із брудерами електричними; електрообладнання. Але поки що не випробувано та не освоєно випуск обладнання для вирощування й утримання бройлерів. У країнах із розвинутим птахівництвом (Німеччина й інші) для вирощування бройлерів використовують сучасний механізований

та автоматизований комплекс обладнання для підлогового утримання птиці. Виготовлено його із якісних металів і полімерних матеріалів. Складається він із бункерів для приймання та короткотермінового зберігання комбікормів, бункерів для приймання комбікормів у пташниках, кормороздавачів, де корми подають по трубах (як правило, спірально) раціонально облаштованих годівниць; системи напування птиці з ніпельними напувалками; систем створення мікроклімату; опалення та освітлення. При цьому конструктори закордонних фірм врахували особливості обслуговування відгодівельного поголів'я бройлерів [1].

Утримуючи бройлерів, доцільно використовувати технологічну карту, яка передбачає цикл їх вирощування протягом 47 днів. Ця технологічна карта передбачає підтримання температурного та вологісного режиму в пташнику в межах 17...33°C і 60–65%, відповідно, інтенсивності освітлення 5–20 лк. За один цикл вирощування бройлерів затрати комбікормів становлять 4,9 кг/гол., по завершенні періоду відгодівлі маса однієї голови птиці в середньому - 2,8 [6].

Доволі вдалою конструкцією кліткового обладнання вважається батарея В-212 для курей м'ясних порід. Встановлення її в пташнику розміром 12 x 88 м дає змогу утримувати 9120 курей-несучок і 1140 півнів, що на 70% більше, ніж за підлогової системи. Продуктивність курей у цій батареї перебуває на рівні продуктивності за підлогового утримання, а економічні показники значно поліпшені: знижені на 50% витрати енергії, на 35 — затрати праці, на 9 — витрати кормів на одну голову, на 34% зменшилася собівартість яєць, а їх вихід з 1 м² площі приміщення виріс на 70%. Зарубіжні фірми значну увагу приділяють розвитку та вдосконаленню комплексу машин і обладнання для кліткового та підлогового утримання курей. Для кожного способу утримання фірми пропонують відповідні системи обладнання — від підлогового утримання до екологічно чистої батареї із підсушуванням і видаленням посліду, від ланцюгової кормороздачі до системи годівлі молодняку та курей з комп'ютерним управлінням [9].

1.3. Проблеми та недоліки технології вирощування бройлерів

Інтенсивна система вирощування курчат-бройлерів - одна із самих неблагополучних по відношенні до фізіологічного стану птиці. Так у Великобританії приблизно 638 млн. бройлерів вирощується щороку, смертність становить 5-6%. Це означає що близько 30 млн. гинуть в шедах не досягнувши забійного віку. Ще частина їх гине по дорозі до бойні. Найбільше бройлерів вирощується в закритих шедах, які не мають вікон, часом в таких шедах утримують по 10 тис. і більше птахів. Це пояснюється тим що, в сучасній системі вирощування бройлерів вони досягають забійного віку в 42 дні, що є в 2 рази швидше чим 25-30 років тому. Таки результати забезпечила селекційна робота, годівля збагаченими кормами і вживанням різних стимуляторів росту. Проблема ще полягає в тому, що ноги птахів не можуть утримувати масивне тіло, м'язи які ми вживаєм в їжу ростуть швидко, але ноги ростуть нерівномірно з іншими частинами тіла

Бройлери ростуть надто швидко і тому це спричиняє не тільки хвороби ніг але й хвороби серця і легень. Їх ріст спричиняє величезне навантаження на серцево-судинну систему. Багато бройлерів страждають від асцитів який спричиняється серцево-судинною недостатністю. Рада по дослідженню с/г продуктів (AFRK) оцінила що, гинуть від асцитів 1% бройлерів, що становить близько 6 млн. кожного року.

Велика кількість бройлерів страждає від подразнень і запалень нижньої частини тіла зокрема грудей і ніг. Так як підстилка не так швидко замінюється і містить в собі сечу, а курчата віддають перевагу присідати на підстилку часто від довгого контакту з підстилкою можуть виникати ураження описані вище. Це може бути покращено шляхом зміцнення ніг, зміни підстилки, дачі більше простору для руху і обмежуючи сидіння на підстилці. Коли бройлери ростуть місця стає все менше і менше, так що в кінцевому результаті підлоги зовсім не видно, суцільний " килим " із курчат. Це не дає їм змоги рухатися і зобумовлює проблеми з ногами [15].

Ще одна проблема – це проблема з освітленням, дуже тускле світло не стимулює активність курчат і також сприяє захворюванням. Часто з комерційних міркувань встановлюють освітлення до 10 люкс, але освітлення повинно становити принаймі 20 люкс щоб птахи могли бачити, для прикладу, освітлення в кімнаті чи офісі 300-500 люкс.

Також проблемою є хронічне недоїдання спричинене генетично, так як курчата ростуть дуже швидко вони потребують їсти увесь час, але знову же, з комерційних міркувань їм обмежують раціон і тому вони постійно залишаються голодними. Для порівняння при вільному утриманні, їх раціон є більшим в 2 а то і 4 рази. Це спричиняє хвороби [7].

Що стосується транспортування то число птиці яка гине по дорозі до бойні становить 0,19% це більше 1 млн. кожен рік, з цієї кількості 51% гине від хвороби серця і 35% від асцитів. Внаслідок травм гине 35% бройлерів, 3% бройлерів страждають в наслідок переломів кісток під час транспортування і це становить близько 18 млн. птахів кожен рік.

РОЗДІЛ 2

МАТЕРІАЛ І МЕТОДИ

Дослідження проводились у ТОВ «Агро-Овен» Дніпропетровської області.

У ТОВ «Агро-Овен», при впровадженні замкненого циклу виробництва, одночасно на п'яти майданчиках вирощують 46 тис. свиней, з метою одержання високоякісної свинини.

Одним з провідних напрямків підприємства є виробництво м'яса курчат-бройлерів, для цього в господарство завозяться добові курчата кросу Кобб-500. Курчат завозять зі Старинської птахофабрики.

Галузь тваринництва підприємства повністю забезпечена кормами власного виробництва.

Метою роботи було проаналізувати технологію вирощування батьківського стада птиці кросу Кобб-500 в ТОВ «Агро-Овен» Дніпропетровської області.

Об'єкт досліджень – батьківське стадо птиці кросу Кобб-500.

Предмет дослідження – технологію вирощування батьківського стада птиці кросу Кобб-500 в ТОВ «Агро-Овен» Дніпропетровської області.

У ході підготовки кваліфікаційної роботи вирішино наступні завдання:

- проаналізовано літературні джерела за темою кваліфікаційної роботи;
- проаналізовано господарську діяльність ТОВ «Агро-Овен» Дніпропетровської області;
- вивчено і проаналізовано технологія вирощування та використання батьківського стада птиці кросу Кобб 500 в умовах ТОВ «Агро-Овен»;
- визначено економічну ефективність виробництва продукції птахівництва в умовах ТОВ «Агро-Овен»;
- розробити пропозиції із удосконалення технології вирощування батьківського стада птиці кросу Кобб-500 у ТОВ «Агро-Овен».

Отримавши дані обліку, нами проаналізовано ряд показників таких як: кількість голів птиці на початок і кінець облікового періоду, кількість

отриманих яєць, вік птиці, кількість яєць на початкову несучку, максимальний вихід яєць, виводимість яєць, одержано курчат бройлерів на початкову несучку, збереженість, маса яєць, дані із споживання корму, світлова програма.

Методи досліджень: зоотехнічні – облік продуктивності птиці, умови утримання і годівлі птиці; економічні – ефективність виробництва продукції птахівництва.

РОЗДІЛ 3

РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

3.1. Загальна характеристика ТОВ «Агро-Овен»

ТОВ «Агро-Овен» зареєстровано у лютому 1998 року за юридичною адресою: Дніпропетровська обл., Магдалинівський район, смт Магдалинівка. Керівник підприємства Заворотнюк В.П. Розмір статутного капіталу складає 710000 грн.

Підприємство засноване у 1998 році і на сучасному етапі розвитку кількість задіяних у виробництві робітників складає 4 тис. Виробництво основних видів продукції забезпечують чотири відділки корпорації, розміщені у Магдалинівському, Солонянському та Дніпропетровському районах області.

В даний час корпорація «Агро-Овен» займає лідерську позицію у сучасному агропромисловому виробництві Дніпропетровщини високоякісних продуктів харчування (яловичини, свинини, м'яса бройлерів та овочів).

Одним з провідних напрямків підприємства є виробництво м'яса курчат-бройлерів, для цього в господарство завозяться добові курчата кросу Кобб-500. Курчат завозять зі Старинської птахофабрики.

Інтенсивне виробництво продукції у корпорації «Агро-Овен» забезпечується впровадженням сучасного досвіду провідних європейських сільськогосподарських підприємств та об'єднань. Саме це забезпечує стратегію безперервного розвитку і дозволяє утримувати протягом 16 років провідні позиції у агропромисловому виробництві України.

Площа земель у обробітку корпорації «Агро-Овен» - 16 тис. га, з яких 600-700 га щорічно використовують під посадку картоплі. 2 тис. га – під сівозміну при інтенсивному зрошуванні. Всі землі корпорації об'єднані у загальний земельний банк.

У ТОВ «Агро-Овен», при впровадженні замкненого циклу виробництва, одночасно на п'яти майданчиках вирощують 46 тис. свиней, з метою одержання високоякісної свинини. Галузь тваринництва підприємства повністю забезпечена кормами власного виробництва.

Корпорація поставляє свою продукцію під торговими марками: «Для своїх», «Золотко», «Своя картопля», «Дніпровський м'ясокомбінат» (рис 3.1).

Рис. 3.1. Торгові марки ТОВ «Агро-Овен»

Підприємство має власну торговельну мережу «Дім м'яса». Під цим брендом працюють спеціальні магазини в багатьох регіонах України, а саме: в Полтаві, Києві, Дніпрі, Павлограді тощо. Починаючи з 2015 року корпорація реалізує м'ясо бройлерів під торговим брендом «Дніпровський м'ясокомбінат» у зарубіжні країни.

З даних таблиці 3.1. видно, що в структурі собівартості корми займають найбільший відсоток – 70,3. В той час як оплата праці займає всього лише 2%. Це досягається застосуванням на птахофабриці комплексної механізації всіх трудомістких процесів. Така організація праці дає можливість у ТОВ «Агро-Овен» одержувати великі прибутки, адже зрозуміло, що чим більший відсоток в структурі собівартості займають корми, тим економічніша ефективність виробництва продукції птахівництва.

Вентиляція пташників – примусова, припливно-витяжна. Пташники оснащені механізмами, які забезпечують підтримання мікроклімату на необхідному рівні за допомогою комп'ютерної програми «Оріон».

Структура собівартості у ТОВ «Агро-Овен»

Показники	Вартість	
	Грн	%
Корми	9311,2	70,3
Оплата праці	265,0	2,0
Автотранспорт	26,5	0,2
Газ та електроенергія	410,6	3,1
Поточний ремонт	940,4	7,1
Медикаменти	913,3	6,9
Інші витрати	887,4	6,7
Амортизація	490,0	3,7
Вся собівартість	17,885	100

Збір та видалення трупів проводиться щоденно. Вони перевозяться спеціальним автомобілем в контейнерах. Утилізують трупи птиці та відходи забою в котлах Лапса на відділку №3.

Пташиний послід щоденно вивозиться на послідосховища для біотермічного знезараження, та майже весь реалізовується фермерським господарствам.

Птахогосподарство працює в режимі підприємства закритого типу. Територію птахогосподарства утримують в чистоті. Біля кожного пташника є відповідна тара для посліду, який спеціальним транспортом, закріпленим за даною зоною, щоденно вивозять в цех переробки або послідосховища для біотермічного знезаражування. Відпрацьовану і забруднену воду з пташників і ветеринарно-санітарних об'єктів знезаражують на санітарно-очисній станції.

Перед розміщенням чергової партії птиці передбачено наступні міжциклові профілактичні перерви:

- в інкубаторії між останнім виводком і першою закладкою яєць після перерви проходить не менше 6 діб в рік;
- у вивідній залі (боксі) – не менше 3 діб між наступними партіями молодняку, що виводиться.

В птахівництві при використанні приміщень важливе місце відводиться міжцикловим перервам (санітарним розривам), під час яких проводять чистку, дезінфекцію, «чистий відпочинок». Це дуже важливо, так як в пташниках нагромаджується мікрофлора, пил і шкідливі хімічні сполуки (індол, скатол, гістамін та ін.), які негативно впливають на птицю, стримують її ріст, розвиток та продуктивність.

В господарстві з метою дезінфекції використовують дезінфекційну установку «Polsfog». Ефективність дезінфекції і хороший санітарний стан пташників залежить від механічного очищення та миття внутрішніх поверхонь і обладнань. Миття проводять під тиском за допомогою спеціальних машин високого тиску німецької фірми «KARHCER», «Stadiko».

Система виробництва бройлерів – по незакінченому циклу (відсутній цех інкубації та забійний цех). Птицю розміщують на п'яти виробничих майданчиках (корпусах). М'ясо бройлерів реалізують на кременчуцький м'ясокомбінат.

В господарстві проведена реконструкція деяких приміщень та переобладнано два цехи під вирощування бройлерів площа яких складає 1200 м². Загальна площа бройлерної ферми – 4,7 га.

Система утримання бройлерів – на глибокій підстилці. В господарстві вирощують бройлерів кросу Кобб-500. Птицю годують спеціалізованими комбікормами.

Вентиляція приміщень забезпечується за допомогою вентиляторів «Клімат-47» (по 20 шт у кожному пташнику) та дахових шахт. Система годівлі і напування птиці – обладнання турецької фірми «Tavsan», яке забезпечує роздавання корму, напування, освітлення, вентиляцію, зберігання кормів.

В останні роки проведено реконструкцію птахоферми із впровадженням новітніх технологій. Опалення пташників проводиться за допомогою газотеплогенераторів.

В таблиці 3.2. представлено показники річного виробництва бройлерів у ТОВ «Агро-Овен».

Таблиця 3.2.

Річне виробництво м'яса бройлерів у ТОВ «Агро-Овен»

Показники	В одному пташнику за 1 цикл	Всього за рік
Кількість технологічних циклів:		
У літній період	2	-
У зимній та перехідний періоди	4	-
Щільність посадки, гол/м ² :		
У літній період	18	-
У зимній та перехідний періоди	20	-
Поголів'я на початку вирощування, гол	16050	95050
Збереженість поголів'я, %	95	95
Поголів'я на кінець вирощування, гол	16000	95000
Жива маса бройлерів у 42 дні, г	2200	2204
Вироблено м'яса у живій масі, т	56	210,9
Вироблено м'яса у забійній масі, т	40	153,9
Загальний прибуток, тис. грн	352	879396
Рентабельність, %	41	55

Як видно з даних таблиці за рік вироблено м'яса у живій масі 210,9 т, а у забійній масі – 153,9 т, при цьому забійний вихід патраної тушки становить 73%. Виробництво м'яса можна збільшити за рахунок кращого збереження поголів'я, генетичний потенціал кросу становить 97-98%, що на 2-3% більше ніж у господарстві.

3.2. Технологія вирощування та використання батьківського стада птиці кросу Кобб 500 в умовах ТОВ «Агро-Овен»

Сучасне промислове виробництво м'яса бройлерів базується на таких основних принципах:

- використання високопродуктивної гібридної птиці;
- вирощування бройлерів в пташниках, які обладнані засобами, що забезпечують повну механізацію і автоматизацію виробничих процесів та регулювання мікроклімату в залежності від віку птахів, високу ефективність праці; застосування ресурсозберігаючих технологічних прийомів;
- виконання виробничого процесу за технологічним графіком, який забезпечує ритмічне цілорічне вирощування бройлерів;
- застосування повнораціонних сухих комбікормів, які відповідають біологічним потребам птахів і дозволяють отримати високоякісну продукцію;
- суворе дотримання ветеринарно-санітарних правил.

У виробництві м'яса Україна повністю залежить від іноземних селекційних фірм, бо у нас немає власних генетичних ресурсів саме в м'ясному птахівництві. Найбільш популярними є зараз м'ясні кроси американського походження Кобб-500, Росс-308. Для повного розкриття генетичного потенціалу та стійкості продуктивності батьківського стада птиці кросу Кобб-500 важливим є дотримання розробленої в компанії Кобб технологічної програми.

Аналіз технології утримання та використання батьківського стада відображає основні фактори, які найбільш вірогідно впливають на продуктивність поголів'я птиці.

Вирощування курей-бройлерів в умовах ТОВ «Агро-Овен» проводиться у закритих приміщеннях-пташниках на протязі 42 днів (рис. 3.2.).

Рис. 3.2. Птахокомплекс «Молодіжний» Дніпропетровської області.

Мікроклімат у пташниках підтримується автоматично; концентрація аміаку, вуглекислого газу вимірюється переносними приборами. Підстилкою є солома і тирса (рис. 3.3.).

Рис. 3.3. Утримання курей-бройлерів

Після 42-денного періоду вирощування птиця перевозиться на забійний цех комплексу з переробки м'яса птиці (м. Дніпро) (рис. 3.4.).

Рис. 3.4. Цех комплексу з переробки м'яса птиці

На комплексі розміщено обладнання компанії «Meun Food Processing» голландського виробництва, автоматична лінія зняття філе. Виробнича потужність складає **7000** голів бройлерів за годину.

3.2.1. Продуктивні показники батьківського стада птиці кросу Кобб 500

На показники продуктивних якостей птиці, особливо батьківського стада, впливають особливості технологічного процесу, показники мікроклімату, наявність тих чи інших хвороб тощо. Відхилення від даних компанії Кобб в сторону збільшення, або зменшення показників можуть бути по причині зміни типу годівлі в господарстві, рівня енергії, температури.

Продуктивні показники батьківського стада кросу Кобб-500 відповідно до стандарту наведені в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3.

Показники продуктивності батьківського стада кросу Кобб – 500
(по даним фірми Кобб)

Показники	Вік при забої	
	60 тиж.	65тиж.
Вік при 5-10 % продуктивності, тиж.	23-24	23-24
Знесено яєць на початкову несучку, шт	159	175
Максимальний вихід яєць, %	90	90
Виводимість яєць, %	85,5	84,2
Одержано курчат бройлерів на початкову несучку, шт.	132	144
Корми з добового віку до забою (вивід 100курчат), кг.	40,5	41,0
Збереженість, %	90-92	90-92
Маса курки у 24 нижні, кг.	2,84	2,84
Маса курки при забої, кг.	3,765	3,815

3.2.2. Технологія вирощування ремонтного молодняку

Вирощування ремонтного молодняку в господарстві проводиться по програмі «посадка всіх/вивезення всіх», не допускається формування різновікових груп, або стад птиці.

Для організації вирощування курей у птахівничих господарствах України використовують два основні способи утримання: в кліткових батареях та на підлозі. Дещо інтенсивнішою є система утримання курей в 3–4-ярусних кліткових батареях завдяки ефективнішому (у 2,5–3 рази) використанню приміщення пташника. На підлозі, зазвичай, утримують

курей, яйця від яких ідуть на інкубацію, та птицю, що вирощують на м'ясо. За цієї системи густина посадки птиці на 1 м² площі підлоги порівняно невелика.

У пташниках птицю утримують на глибокій незмінній підстилці, сітчастій або планчастій підлозі, з вигулами або без них (рис. 3.5.).

Рис. 3.5. Утримання ремонтного моодняку

У промисловому птахівництві перевагу надають утриманню птиці без вигулів: за цієї системи в приміщеннях можна створювати штучний мікроклімат, обладнання виконує такі технологічні операції:

- прийняття, короткотермінове зберігання та роздавання в годівниці сухих комбікормів,
- подання води в напувалки,
- локальне обігрівання курчат у перший період вирощування.

До складу обладнання входять: бункер зовнішній з лінією завантаження комбікормів; роздавач сухих кормів із круглими годівницями;

система напування з ніпельними напувалками; система локального обігрівання курчат із брудерами електричними; електрообладнання.

3.2.3. Характеристика та система утримання батьківського стада кросу Кобб - 500

Батьківське стадо призначене для забезпечення цеха інкубації необхідною кількістю високоякісних гібридних яєць. Для рівномірного виробництва яєць протягом року в господарстві застосовується п'ятикратне комплектування батьківського стада.

Батьківську стадо кросу Кобб – 500 було завезене з Німеччини у 1999 році. Батьківське стадо курей утримується у спеціальних типових без віконних пташниках, з добре обладнаною вентиляцією і освітленням (рис. 3.6).

Рис. 3.6. Загальний вигляд пташника для утримання батьківського стада

Доросле поголів'я та ремонтний молодняк утримують на підстилці. Щільність посадки з розрахунку 3,0 -3,5 гол. на кв.м. площі. Статеве співвідношення 1:8. фронт годівлі – 10-15 см, фронт напування – 2–2,5 см. Забезпечують достатній фронт в господарстві : мінімум одна напувалка (400мм) на 100 голів, або 1 ніпель на 8 курей (рис. 3.7.).

Роздача кормів механізована. Для кращої однорідності та для зменшення стресу корм роздають за 3-4 хвилини

Рис. 3.7. Цех для вирощування птиці

Підстилка, яка використовується в господарстві – тирса, глибина її не менше 20-23 см. Вентиляція в продуктивний період для батьківського стада складає 0,5м/сек. На 1000 курей.

В пташниках формують гнізда з механічним збором яєць. Збір яєць починають не раніше ніж через 14 днів після першого збільшення світлового дня.

З метою визначення динаміки росту та середньодобових приростів проводять контрольні зважування на 10, 17, та 24 день, а потім, починаючи з 28 дня життя добирають групу 80 – 100 голів і зважують їх кожного дня.

На 56 день вирощування ремонтного молодняку проводять селекцію півнів, доводять їх кількість до 11% від загальної кількості курей до початку спарювання. Півнів розміщують разом з курами не раніше 140 денного віку, а статеве співвідношення 9-10 півнів на 100 курей (1:10), а в 154 дні ця пропорція повинна складати 8 півнів на 100 курей (1:8). Використання більшої кількості півнів може привести до збільшення спарювань, можуть виникати сутички між півнями тощо. Кожного дня проводять відбраківку півнів занадто важких та тих, що мають проблеми з ногами.

У цех маточного стада ремонтний молодняк завозиться в 120-денному віці.

Велике значення для нормальної яйцenesучості та заплідненості яєць має температурний режим у платниках. Температура в приміщенні в межах 16–18 °С, відносна вологість 60–70%. Температура та вологість повітря має велике значення для нормального самопочуття птиці і впливає на яйцenesучість. Низька і висока температура негативно впливає на птицю, різко знижується яйцenesучість. Свіже повітря повинно подаватися в об'ємі 0,7 м³ на 1 кг живої маси курей за годину в холодний період і 4 м³ в теплий період, швидкість руху повітря відповідно 0,3 м/с і від 0,6 до 1,2 м/с.

Особливу увагу приділяють тривалості світлого дня та інтенсивності освітлення. Тривалість світлого дня з 120-денного віку збільшують на 30 хвилин в тиждень: в один день тижня (понеділок) вранці, а на наступний понеділок ввечері. Таким чином світловий день стає 16 годин і витримується до кінця використання несучок. Інтенсивність освітлення 15 лк на 1 м² площі підлоги.

Існують різні програми освітлення, які розробляють з урахуванням системи вирощування молодняку:

- З затемненням в період вирощування та в продуктивний період;

-З затемненням у період вирощування до продуктивного періоду з природним денним освітленням;

-З вирощуванням та використанням в продуктивний період при природному денному освітленні.

При утримання батьківського стада кросу Кобб-500 в пташниках, де проникає природне світло при включеному штучному освітленні інтенсивність освітлення повинна складати 0,5 люкс (табл. 3.4.).

Таблиця 3.4.

Продовженість світлового дня (години) в 140 днів	Програма освітлення для віку, днів					
	126	133	140	147	154	161
16	Природна		17	17	17	17
15	Природна		17	17	17	17
14	Природна		16	17	17	17
13	Природна		15	16	17	17
12	Природна		15	16	16	16
11	Природна		13	14	15	16
10	Природна		13	14	15	16
9	Природна		12	13	14	15

Інтенсивність світла в продуктивний період повинна бути 80 – 100 люкс, що забезпечить додаткову стимуляцію яйцекладки курей батьківського стада

У процесі використання несучок неможна допускати втрати їх живої маси, бо це може викликати зниження продуктивності і погіршення якості шкаралупи. Виходячи з цього, з метою контролю за живою масою несучок, курей зважують 2 рази в місяць (15 і 30 числа). Результати зважування порівнюють із стандартною живою масою у відповідності з віком несучок і враховуючи їх при організації годівлі несучок. При зниженні живої маси

добову даванку корму збільшують і навпаки. Такий спосіб утримання дає можливість одержати велику кількість яєць з високим рівнем заплідненості.

3.2.4. Годівля курей батьківського стада

При годівлі батьківського стада на птахофабриці застосовують нормований тип годівлі сухими комбікормами. Для чого згодовують птиці гранульований повно раціонний комбікорм. Кури з більшою охотою поїдають гранульований, ніж розсипний комбікорм, оскільки він краще засвоюється організмом птиці і краще перетравлюється. З розсипного комбікорму кури видзьобують окремі частинки, що робить комбікорм незбалансованим.

На фермі батьківського стада кросу Кобб-500 в господарстві використовують повно раціонні розсипні комбікорми. В структурі комбікорму для м'ясних порід курей батьківського стада повино бути 70 – 80% зернових кормів, 4-8% – протеїнових кормів рослинного походження, 3-5% - протеїнових кормів тваринного походження, 6-8% мінеральних кормів.

В господарстві використовують фазову годівлю птиці. В залежності від віку птиці та інтенсивності яйцекладки курам батьківського стада м'ясних порід згодовують два види комбікормів. На початку яйцекладки (вік 7-10 місяців) при продуктивності більше 30% згодовують комбікорм, який містить 16% сирого протеїну і 276 ккал обмінної енергії. Якщо нисучність нижче 50% (вік 12 місяців і старше), вміст сирого протеїну зменшують до 14%, а обмінну енергію до 250ккал. Це допомагає зекономити протеїн. Справа у тому, що під час яйценесучості птиці найбільший рівень яйцекладки припадає на перші 4-5 місяців, де він складає 75% і вище. Наступні 4 місяці яйце несучість знижується і продовжує знижуватися в останні 4 місяця. Це природна, біологічна здатність курей. Ось чому, протягом всього періоду яйцекладки згодовувати комбікорм з однаковою поживністю неекономно.

Рецепти комбікормів для годівлі курей батьківського стада наведено в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5.

Рецепти повнораціонних комбікормів для курей батьківського стада

Інгредієнти	Вік курей (місяців)		
	5-10	11-14	15-18
Пшениця	27	30	35
Ячмінь	30	30,3	32
Просо	9	9	15
Шрот соняшниковий	9,5	7,5	-
Дріжджі гідролізні	4	3	3
Рибне борошно	4	4	3,1
Трав'яне борошно	4	4	4
Кісткове борошно	1,1	1,6	1,7
Черепашка, крейда	6,9	6	5,6
Сіль кухонна	0,5	0,6	0,6
Жир технічний	4	4	-
У комбікормі міститься у 100 г:			
обмінної енергії, ккал	275	275	273
сирого протеїну, %	17	15,1	14
сирої клітковини, %	5,6	5,5	5,4
сирого жиру, %	6,3	6,3	2,5
кальцію, %	3,2	3,0	2,8
фосфору, %	0,8	0,8	0,8
натрію, %	0,45	0,6	0,4
енерго-протеїнове відношення	161	170	180

Коли пікової продуктивності досягнуто, якщо щоденне виробництво яйця не збільшується послідовно підряд 5 днів, при нормальних відповідних умовах утримання, кількість корму зменшують на 1г/птиця/тиждень від піку продуктивності до забою. Такі зміни в дованках кормів у сумі складають 14% зменшення від кількості згодованого в пік яйцекладки (вік 60 тижнів) комбікорму. Темпи зменшення кількості корму базуються на щоденному обліку маси птиці, маси яєць, рівня яйцекладки, температури та щоденного часу поїдання корму.

Для підвищення міцності шкаралупи у період яйцекладки та в літній період, коли температура у пташнику підвищується до 26 – 28 °C вводять у комбікорм бікарбонат натрію протягом 5-6 днів.

Необхідна кількість вітамінів та мікроелементів розрахована на використання комбікормів, у яких переважає кукурудза або пшениця.

Для підвищення заплідненості яєць важливе значення має організація годівлі півнів. Висока якість спермопродукції півнів м'ясних порід та кросів забезпечується при згодовуванні комбікормів з високим вмістом об'ємної енергії 270 – 280 ккал і 16% сирого протеїну.

Великий вплив на якість спермопродукції має також співвідношення кислих та лужних елементів. У 100 г комбікорму повинно міститись 1200-1500 мг кальцію та 750-800 мг фосфору, при співвідношенні 1,8 : 1.

Комбікорм збагачується вітамінами та мікроелементами. На 1 тону комбікорму добавляють наступну кількість вітамінів: вітаміну А – 7 млн. І.О., Д₃ – 1 млн. І.О., К – 1 г, В₂ – 3 г, В₃ – 10 г, В₄ – 1000 г, В₅ – 20 г, В₆ – 2 г, В₁₂ – 25 мг.

Мікроелементи вводять в наступній кількості на 1 т комбікорму (в г): марганець сірчаноокислий – 200, залізо сірчаноокисле – 100, мідь сірчаноокисла – 10, кобальт хлористий – 10 і калій йодистий – 5.

Вміст обмінної енергії і сирого протеїну в раціонах птиці батьківського стада відповідає встановленим нормам. Вміст сирової клітковини складає 3,42%, натрію 0,18%, що на 3,5% та 0,14% менше норми.

Півнів підгодовують з годівниць підвішаних на такій висоті, щоб кури не могли доставати до них.

Основним принципом роздільної годівлі курей і півнів є відокремлення півнів від годівниць курей, але при цьому повинна забезпечуватись норма даванки для півнів. За звичай методом відокремлення є розміщення решітки зверху лінії роздачі кормів, яка обмежує доступ.

При температурі до 25оС нормальна кількість необхідної води в 1,6–1,8 рази перевищує кількість корму, що з'їдається. Якщо птиця з'їдає корму 100г/день-їй потрібно 160-180літрів/1000птиць. Воду повинна подаватися постійно, якщо температура перевищує 30о С, при хворобах та в умовах стресу. Ніколи не можна обмежувати використання птицею води під час яйцекладки.

Позитивні сторони зазначеної системи утримання та годівлі

- Краща однорідність півнів та курей.
- Покращене регулювання маси курей та півнів.
- Можливість згодовувати корми різних рецептур для півнів та курей.
- Чітке регулювання кількості корму для півнів і курей.
- Підвищена заплідненість та виводимість яєць.

Динаміка живої маси птиці, вік, норми годівлі взаємозалежності від статі представлені в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6.

Норми живої маси та кількість корму, в залежності від віку (для курей)

Вік		Жива маса,г	Кількість корму,г	Ключові моменти при використанні та вирощуванні
Дні	Тижні			
7-21	0-4	120-260	Спочатку вволю	<i>Тип корму</i> -Старт для курчат.Важливо визначити кількість корму при годівлі вволю(до маси400г)
21	3-4	400	40-42	
42	6-8	720	50-62	
49-119	7-8	820	52-54	<i>Тип кому</i> -Підрощування.
	17-18	1700	74-79	

128-147	18-19 21-22	1820 2220	80-86 103-109	<i>Тип корм – До яйцекладки.</i>
154-168	22-23 24-25	2500 2840	111-113 122-127	<i>Тип годівлі – Яйцекладка. Годівля для продуктивності починається з 5% продуктивності: При 5% додат.5г/гол./день При 15%додат.5г/гол./день При 25% додат.5г/гол./день При35% додат.8г/гол./день При45% додат.8г/гол./день При55% додат.8г/гол./день</i>
175-189	25-26 27-28	2860 3130	127-132 130-137	

При нормуванні добової кількості кормів для курей враховують живу масу птиці, інтенсивність росту, показники виходу на певний рівень продуктивності та інш.

Для півнів норми згодовування кормів теж розраховують в залежності від осноаних показників росту та періоду продуктивності батьківського стада

Показники норм годівлі півнів батьківського стада представлені в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7.

Норми живої маси та кількість корму, в залежності від віку (для півнів)

Вік		Жива маса,г	Кількість корму,г	Ключові моменти при використанні та вирощуванні
Дні	Тижні			
7-21	0-4	150-430	Спочатку вволю 60-62 65-68	<i>Тип корму -Старт для курчат.Важливо визначити кількість корму при годівлі вволю(до маси400г) около45г/гол.</i>
21	3-4	439		
42	6-7	960		
49-119	7-8 17-18	1300 2390	70-73 87-89	<i>Тип кому-Підрощування.</i>
128-147	18-19 21-22	24-70 2970	91-98 111	<i>Тип корм – До яйцекладки.</i>

Продовження табл. 3.7

154-168	22-23	3140	118	Тип годівлі – Курка або півень Пропорція спарювання – 24 тижні (168 днів) – 9,5 півнів на 100 курей
	24-25	3300		
175-210	25-26	2860	125-159	
	30-31	4230		

Як видно з даних представлених в таблиці 3.7 розрахунки норм годівлі проводяться в господарстві для півнів по тій же схемі, що і для курей батьківського стада.

Значну увагу в технологічному процесі приділяють санітарній обробці приміщень. Перед посадкою нової партії птиці обов'язково роблять профілактичні перерви для очищення і миття обладнання, дезінфекції і дератизації приміщень. У процесі утримання птиці проводять аерозольну вакцинацію. Комплексна механізація і автоматизація виробництва – головний напрям науково-технічного прогресу, вищий ступень механізації виробництва, при якому ручна праця замінюється машинною як на основних так і на допоміжних взаємопов'язаних операціях, на роботах по створенню певного виробу або виконанню закінченого виробничого процесу.

Там, де високий професіоналізм, багаторічний досвід і життєва мудрість птахівників поєднується з досвідом і бажанням самоствердження, прагнення до оволодіння знаннями сучасних наукових технологій молодих спеціалістів – беззаперечно зароджується тільки успішний результат.

3.2.5. Характеристика продуктивних якостей курей батьківського стада

Продуктивні характеристики батьківського стада м'ясного кросу Кобб-500 включають в себе показники яйце несучості, життєздатності, динаміку росту та інкубаційні якості яєць.

Яйценоскість — це ознака, яка успадковується, її інтенсивність, в значній мірі визначається спадковими характеристиками, фізіологічними

процесами утворення яйця, які тісно пов'язані з умовами середовища. Одним з найважливіших показників є несучість на середню несучку, на початкову, а також інтенсивність яйцекладки (табл. 3.8).

Для детального аналізу інтенсивності яйцекладки курей яйценоскість курей за кожний місяць продуктивного періоду, а також визначили пік продуктивності та інтенсивності яйцекладки

$$\text{Інтенсивність яйцекладки (\%)} = \frac{\text{Яйценоскість на середню несучку, шт}}{\text{Період обліку, днів}} \times 100$$

Таблиця 3.8.

Показники продуктивних якостей птиці батьківського стада в умовах господарства

Періоди продуктивності, % яйцекладки	Показники продуктивності					
	Інтенсивність яйцекладки, %		Жива маса курей, г		Маса півнів, г	
	Стандарт	Фактично	Стандарт	Фактично	Стандарт	Фактично
Початок яйцекладки	5-40	2,9-23,5	1814-2926	2077-3187	3495	3673
Досягнення 50% яйцеклад.	40-57	25-60	3198-3239	3274-3360	3790	3946
Пік яйцекладки 80-82%	77-81	81-82	3475-3480	3373-3400	4092	4246
Зниження продуктивності	70-65	68-64	3690-3705	3891-3926	4530	5164
Закінчення продуктивного періоду	59-57	53-51	3850-3860	4196-4216	4711	5362
Всього на середню несучку	—	—	3757	3808	4620	5263

Як видно з даних представлених в таблиці 3.8 кури несучки батьківського стада показали досить високий рівень яйценесучості і що дуже важливо — стійкість яйцекладки. Це важливий спадковий показник, який виражений властивістю птиці до ритмічної яйцекладки. Так з першого місяця продуктивності несучки почали швидко нарощувати кількість знесених яєць з 10 — 11 штук на середню несучку до 26 — 27 штук вже на п'ятому місяці продуктивного періоду. Вже до третього – четвертого місяця продуктивності птиці птиця практично пройшла 50 % рубіж виходу на пік яйцекладки.

Зниження продуктивності в кінці періоду — 11 —12 місяць, було повільнішим і одержали на середню несучку 9 — 10 яєць.

Динаміка інтенсивності росту півнів та курей батьківського стада показала досить вирівняну динаміку росту, яка відповідає стандарту кросу.

Зниження яйцекладки в кінці продуктивного періоду було повільним, вирівняним і за 10 — 12 місяців знизилась з 80 до 31 — 35%.

Динаміка основних показників продуктивних якостей батьківського стада кросу Кобб-500 представлена на графіку рис.3. Як видно з кривих графіку, динаміка росту, інтенсивність яйцекладки, нарощування маси яєць суттєво не відрізнялась від стандарту, а по масі курей та півнів була навіть були вище за показники стандарту.

Таким чином птиця батьківського стада кросу Кобб-500 характеризується добре відселекціонованими продуктивними якостями, в першу чергу рівнем яйцекладки, її інтенсивністю, за живою масою курей та півнів.

3.2.6. Маса яєць

Маса яєць — це дуже важливий показник продуктивних якостей птиці, які відносять до основних господарсько – корисних ознак, поряд з яйценоскістю масою тіла та інш. При однаковій яйценоскості, кількість яєчної маси різна, що відбивається на виході продукції і її вартості. Крім того, цей показник впливає і на якість млолодняку. Закупівельні і

реалізаційні ціни на яйця пов'язані з їх якостями серед яких найбільше значення має маса.

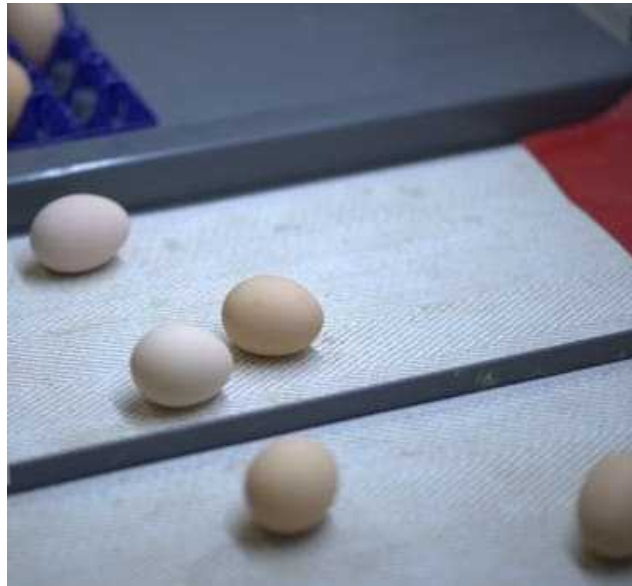

Рис. 3.8. Яйця, отримані від батьківського стада

Кури батьківського стада кросу Кобб-500 по всіх періодах яйцекладки, несли яйця високої маси — 67,2 — 67,3г (рис. 3.8). Суттєвих коливань по масі яєць ми не спостерігали (таблиця 3.9). Таким чином птиця батьківського стада кросу Кобб-500 добре відселекціонована по такій господарській ознаці як маса яєць і прояв її не залежить від впливу умов середовища.

Таблиця 3.9.

Показники динаміки нарощування маси яєць, знесених курами несучками батьківського стада в умовах господарства

Періоди продуктивності, % яйцекладки	Маса яєць,г	
	Стандарт	Фактично (по господарству)
Початок яйцекладки	48,2 - 52,8	48,8 – 49,2
Досягнення 50% яйцеклад.	55,0 - 56,0	50,0 – 51,7
Пік яйцекладки 80-82%	58,7 – 59,5	60,0 – 60,6
Зниження продуктивності	66,1 – 67,1	66,1-67,3
Закінчення продуктивного періоду	67,3 – 68,0	67,0 – 67,3
В середньому	67,0	66,7

Показники таблиці 3.9 свідчать про стійкість такої ознаки, як маса яєць у батьківського стада кросу Кобб-500,. Нарощування маси яєць відбувалося поступово і, що дуже важливо, утримувалась висока маса протягом всього продуктивного періоду. В кінці яйцекладки маса яєць була на рівні 67,0 – 67,3 г., що менше за стандарт кросу лише на 1%.

3.3. Економічна ефективність виробництва продукції в умовах ТОВ «Агро-Овен»

В ефективності виробництва відображаються вплив комплексу взаємопов'язаних факторів, які формують рівень і визначають тенденції розвитку. У зв'язку з цим для оцінки економічної ефективності сільськогосподарського виробництва використовують відповідний критерій і систему взаємопов'язаних показників, які відбивають вимоги економічних законів. Залежно від цього використовують різні економічні показники, які повонні бути органічно взаємопов'язані і відповідати критерію ефективності.

Вони не можуть бути єдиним для оцінки рівня народногосподарської ефективності. Параметри оцінки економічної ефективності сільськогосподарського виробництва в колективних, державних, міжгосподарських підприємствах та об'єднаннях необхідно правильно визначати систему взаємопов'язаних показників, які повинні об'єктивно відбивати їх рівень.

Для цього широко використовуються як натуральні так і вартісні показники. Тому врожайність культур та продуктивність птиці досить об'єктивно характеризує рівень ефекту, одержаного в процесі виробництва. Водночас один і той же рівень продуктивності визначається при різних витратах.

Найважливішим показником, що характеризує об'єм сільськогосподарського виробництва – є вартість валової і товарної продукції

господарства, на основі якої можна розрахувати валовий і чистий доход, а також прибуток.

Для визначення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва необхідно не тільки розраховувати одержаний результат, а й співставити його з витратами засобів виробництва і затрат праці.

Головним критерієм оцінки роботи птахоферми в сільськогосподарському цеху є показники економічної ефективності виробництва

При створенні належних умов годівлі і утримання птиці батьківського стада та гібридного молодняку було одержано достатню кількість продукції необхідної якості. Показники економічної ефективності виробництва продукції розраховані за даними роботи цеху батьківського стада бригади №5 (табл. 3.10).

Таблиця 3.10.

**Економічна ефективність виробництва інкубаційних яєць в цеху
батьківського стада бригади №5**

Показники	Роки		2021 %, до 2020
	2020	2021	
Середньорічне поголів'я, гол	34607	34747	+0,6
Виробництво яєць на середню несучку, шт.	166	167	+0,4
Валове виробництво яєць, шт..	5744915	5818020	+0,6
Собівартість інкубаційних яєць, грн..	0,89	0,89	100
Собівартість товарних яєць, грн..	0,84	0,84	100
Витрати кормів на гол.,кг	1.8-2	1.8-2	100
Вартість витрачених кормів, грн..	692146	1404738	+0,6
Загальні витрати, грн..	4894860	4894995	+0,4
Собівартість продукції,грн..	1384292	1745406	+0,4
Прибуток всього, грн	308002	494514	+37,7
Рентабельність, %	20,4	39,5	-

З даних таблиці видно, що в період з 2020 року по 2021 року рентабельність виробництва інкубаційних яєць кросу Кобб-500 збільшилось на 19,1% лише по показниках однієї бригади господарства, цьому сприяло зростання поголів'я несучок, їх яйцenesучість, а також зменшення затрат праці.

ВИСНОВКИ

1. ТОВ «Агоро-Овен» Дніпропетровської області спеціалізується на вирощуванні бройлерів кросу Кобб-500 і є провідним птпхопідприємством з замкнутим циклом виробництва на Україні. На підприємстві вирощують курчат-бройлерів кросу Кобб-500.
2. На підприємстві використовується система вирощування бройлерів на глибокій підстилці, що дає змогу автоматизувати технологічні процеси і зменшити витрати на виробництво. Годівля бройлерів здійснюється повноцінними збалансованими комбікомами по схемі фазової годівлі. Витрата корму на 1 кг приросту бройлера в середньому складає 2,02 кг.
3. Технологія вирощування птиці батьківського стада в умовах ТОВ «Агро-Овен» відповідає стандарту кросу і ветеринарно-санітарним вимогам, що ставляться до технологічних процесів на птахофабриках із замкненим циклом виробництва.
4. Бройлерний крос Кобб-500 в умовах господарства проявив достатньо високу продуктивність, яка в цілому відповідає стандарту кросу. Кури батьківського стада кросу Кобб-500 несуть крупні яйця з середньою масою 66,1 – 67,3 г. Життєздатність птиці батьківського стада кросу Кобб – 500 в умовах господарства була на рівні стандарту і склала 96-97%. Цінна якість курей цього кросу полягає в тому, що вони дуже спокійні і слабо реагують на зовнішні стрес-фактори. Ремонтні курочки кросу Кобб-500 інтенсивно росли і розвивалися і у віці 17 тижнів їх жива маса становила 1900 г., при стандарті – 1724 г. На початку яйцекладки жива маса молодок (у віці 25 тижнів) була на рівні 3187 г, по стандарту кросу – 3084 г. Це дуже високий показник для птиці кросу Кобб-500.
5. Економічна ефективність виробництва інкубаційних яєць від курей кросу Кобб-500 була досить не поганою. Рентабельність становить

за 2021 рік по одній лише бригаді №5 - 39,5, що на 17% перевищує цей показник за 2020 рік

Пропозиції

Для підвищення продуктивності якостей птиці батьківського стада кросу кросу Кобб-500 в умовах ТОВ «Агро-Овен» пропонуємо проводити більш ретельний відбір півнів батьківського стада у віці 11-12 тижнів по міцності ніг.